

Amb la instal·lació d'un monòlit a Prat de Comte, el Consell Comarcal de la Terra Alta vol recordar i reivindicar la lluita antifeixista de 38 hòmens condemnats a l'horror dels camps nazis. Només sis van sobreviure a aquell infern.

Homenatge a 38 deportats de la Terra Alta als camps de concentració nazis

Prat de Comte ACN/ Redacció

Trenta-vuit hòmens de la Terra Alta van ser deportats als camps de concentració nazis, com el de Mauthausen o Gusen, a partir de l'agost de 1940. La majoria d'ells hi van morir entre el 1941 i 1942 i només sis van ser alliberats. El Consell Comarcal els va homenajar diumenge amb la inauguració d'un monòlit amb els seus noms a l'antiga estació de tren de Prat de Comte. En homenatge per a dignificar la seua memòria, hi van participar familiars que consideren molt necessari el reconeixement d'estos lluitadors antifeixistes, que van patir l'horror del nazisme. Les famílies i impulsors de l'acte defensen que s'han de recordar estos hòmens perquè no caiguen en l'oblit, en un context, diuen, amb una extrema dreta que està en auge.

Fa cinc anys, membres d'entitats, estudiosos i veïns implicats en la recuperació de la Memòria Democràtica del territori van demanar al Consell Comarcal de la Terra Alta que aixequés un monument per a recordar els 38 hòmens deportats procedents dels municipis de Batea, Arnes, Caseres, Corbera d'Ebre, Gandesa, la Fatarella, Horta de Sant Joan, Pinell de Brai, Vilalba dels Arcs, Prat de Comte i la Poble de Massaluca. El monòlit s'ha instal·lat a l'antiga estació de tren de Prat de Comte per la seua simbologia, ja que els deportats arribaven en tren als camps. **"Tot i ser el poble més petit de la comarca, dels 38 deportats, 8 eren de Prat de Comte"**, va assenyalar la consellera comarcal Montse Subirats.

Una de les impulsores d'este reconeixement és Antònia Serres. El germà de la seua iaia va ser un dels hòmens deportats. El seu familiar formava part de l'exèrcit republicà i va travessar la frontera l'any 1939. Després de passar pels camps de concentració francesos, com el d'Argelers, va treballar

Familiars dels 38 hòmens de la Terra Alta deportats als camps de concentració nazis col·loquen un clavell al monument aixecat en record de les víctimes a Prat de Comte. / ACN

construint trinxeres durant la Segona Guerra Mundial. Finalment, els nazis el van empresonar i va morir al camp de Gusen. **"És necessari l'homenatge perquè està oblidat i també pel que està passant a Espanya i Europa amb els moviments d'ultradreta, agafant cada vegada més protagonisme"**, va asseverar Serres.

El iaio de la Carme Fos, Antonio Laosa, també va morir l'any 1941 al camp de Gusen. La Carme explica que la seua família va fugir de Prat de Comte el 1938, en plena Guerra Civil, per por. **"Al meu avi i als seus dos cunyats els van capturar a la batalla de Dunkerque i els van matar al 41; les dones van quedar viudes i l'únic germà que es va quedar el van matar els nacionals l'endemà de la seua entrada"**, va relatar Fos. Ella assegura que la família va passar **"tota**

classe de penúries" i que l'exili i la deportació sempre va ser un tema tabú. **"Per a nosaltres, era un acte molt important este reconeixement"**, va expressar.

Dels 38 deportats només sis van sobreviure a l'horror dels camps nazis. Un d'ells va ser Edmon Gimeno, qui va ser alliberat a Bergen-Belsen el 15 d'abril de 1945. La seua neboda, Montserrat Puchol, va dir que el seu tiet sempre explicava com va viure als tres camps de concentració on va estar i que en va escriure llibres. **"Em va explicar que dins dels trens les mares s'adormien i els hi queien els fills, i els trepitjaven, es morien i no els podien ni recollir; a més, els van posar a fer menjar pels gossos, que menjaven la mar de bé, i a ells els donaven la sopa de raves"**, va detallar. L'hòme va morir amb 90 anys. **"Va jurar amb un**

company que si sobreviuen als camps, sempre ho dirien contents i alegres i que no plorarien mai", va recordar.

RECONeixEMENT ALS FAMILIARS DE LES VÍCTIMES El president de l'AMICAL de Mauthausen, Joan Calvo, va afirmar que els homenatges a les víctimes del feixisme i nazisme són cada cop més necessaris. **"Han passat pràcticament 80 anys de l'alliberament dels camps, però amb la situació que viu Europa, i més avui amb les eleccions a França i l'auge de l'extrema dreta i del discurs d'odi, és imprescindible recordar els lluitadors antifeixistes, perquè els primers lluitadors antifeixistes van ser els republicans espanyols a la guerra d'Espanya"**, va manifestar. **"A l'exili, van lluitar contra Hitler, se'ls ha de reco-**

nèixer la seua lluita i els valors democràtics pels quals van lluitar", va afegir.

Calvo també va defensar que s'ha de reconèixer el patiment de les seues famílies, que són **"les grans oblidades"**. **"També van ser víctimes, han de ser reconfortades i reconegudes, i que vegem que tot el seu sacrifici i patiment tenen un reconeixement social"**, va expressar. Per això, considera que és molt important que les institucions democràtiques **"posen en pràctica polítiques de memòria"** que reconeguen les víctimes i a les seues famílies.

EVOCAR LES VIDES TRUNCDES Segons van explicar des del Consell Comarcal, la construcció del nou monòlit ha anat a càrrec de dos artistes locals: Francesc Xavier Solé, de Vilalba dels Arcs, i Jordi Lluch, d'Arnes. El monument està format per un mapa trencat de la comarca, fet amb pedra de la zona, on se veuen dotze petjades esculpides que representen els municipis de la Terra Alta.

Tal com va indicar la consellera Subirats, se vol **"evocar la vida truncada"** de totes estes persones que, a conseqüència de la guerra, van deixar casa seua i van haver d'emprendre el camí de l'exili. A més, va subratllar que els passos esculpits a la pedra arriben a una reixa de ferro, que representa **"els murs i l'horror"** dels camps nazis, que es va transformant en coloms, símbol de l'esperança, la pau i la llibertat.

L'homenatge va comptar amb diversos parlaments d'autoritats del territori i familiars dels deportats i amb l'emotiva interpretació de diverses peces de música clàssica. 'El cant dels ocells', 'L'estaca' o el 'Bella ciao'. Finalment, se van llegir un per un tots els noms dels 38 deportats i els assistents van fer una ofrena floral dipositant cadascun d'ells un clavell roig al monument. ■